

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

SENIOR FASE

GRAAD 9

NOVEMBER 2016

**AFRIKAANS HUISTAAL V2
MEMORANDUM**

PUNTE: 60

Hierdie memorandum bestaan uit 9 bladsye.

AFDELING A: LEESBEGRIPSTOETS

NASIEN VAN DIE LEESBEGRIP: RIGLYNE

1. Geen penalisering van SPEL- EN TAALFOUTE nie.
2. Die leerder se antwoorde moet volgens die instruksies by elke vraag beantwoord word.
3. Die leerder se antwoord moet 'n sinvolle antwoord in Afrikaans wees. Indien 'n antwoord van 'n ander taal in 'n antwoord gebruik word, skryf slegs die hoofletter van die taal, bv. E (ENGELS)/X (XHOSA) bo-aan die woord neer. Druk die woord toe; indien die betekenis van die antwoord nie beïnvloed word nie, is die antwoord korrek.
4. Waar die antwoord in meer as een sin aangebied word maar tog tot die antwoord lei, is dit korrek.
5. Indien twee of meer feite vereis word, word slegs die eerste twee of meer feite nagesien.
6. Indien die vraag EEN WOORD vra en die woord is uitgelig (onderstreep/tussen aanhalingstekens) word die punt toegeken.
7. WAAR (JA) of ONWAAR (NEE/VALS/NIE)
  - EERSTE DEEL KORREK en motivering verkeerd (1)
  - Eerste deel VERKEERD en motivering verkeerd (0)
  - Eerste deel verkeerd en MOTIVERING KORREK (0)
8. Indien die vraag spesifiseer dat die antwoord aangehaal moet word, moet aanhalingstekens gebruik word en die korrekte woorde aangehaal word. Geen penalisering indien die antwoord nie tussen aanhalingstekens is nie.

SAMEVATTEND

- ✓ Spel en taalfoute word nie gepeenaliseer nie, omdat die fokus op begrip is.
- ✓ Vir WAAR/ONWAAR- of FEIT/MENING-vrae, word die punte verdeel: 1 punt vir WAAR/ONWAAR of FEIT/MENING en 'n punt vir die rede/motivering/aanhaling.
- ✓ Vir vrae wat aanhalings uit die leesstuk verg, word **nie gepeenaliseer** indien die aanhalingstekens ontbreek nie.
- ✓ Waar een-woord-antwoorde gevra word en die kandidaat 'n volsin gee, is dit korrek, mits die korrekte woord onderstreep word of op een of ander wyse uitgelig word.
- ✓ Wanneer twee of drie punte/feite vereis word en die kandidaat gee 'n hele reeks, word **slegs die eerste twee of drie feite/punte nagesien**.
- ✓ Indien die leerder woorde uit 'n ander taal gebruik as die taal waarin die vraestel verskyn, word die vreemde woorde geïgnoreer. Indien die antwoord sonder die vreemde sinvol is, word die leerder nie gepeenaliseer nie. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, word dit aanvaar.
- ✓ Vir meervoudige-keusevrae word **BEIDE** die letter aanvaar EN die korrekte antwoord wat ten volle uitgeskryf is.

AFDELING A: BEGRIPSTOETS

VRAAG 1: ARTIKEL

NR.	ANTWOORD	PUNT	VLAK
1.1	D Die skrywer is van mening dat die gebruik van selfone positiewe – sowel as negatiewe gevolge mag hê.	(1)	1
1.2	Dit is 'n persoon wat vyandig teenoor Christene of die Christendom is. OF Dit is 'n persoon wat nie in die bestaan van God glo nie. OF Dit is 'n persoon wat Satan of die duiwel aanbid.	(1)	3
1.3	Ellips of beletselteken.	(1)	2
1.4	Die selfoon word nou aanbid en nie meer God nie. OF Persone met selfone het nie meer tyd om godsdienste te beoefen nie. OF Die selfoon word gebruik om onwaarhede oor mense te versprei. OF Die selfoon word gebruik om 'n persoon se naam te skand of lasterlike aanmerkings te maak. (2 x 1)	(2)	3
1.5	Die selfoon bepaal jou gemoedstoestand. OF Die selfoon bepaal hoe jy voel (goed wanneer daar bv. 'n mooi of bemoedigende boodskap is en sleg, wanneer jy 'n slegte boodskap of nie sulke goeie nuus ontvang). (2 x 1)	(2)	3
1.6	Ja. Persone mag aan selfone verslaaf raak, aangesien hul wêreld om selfone draai. OF Ja. Persone mag aan selfone verslaaf raak, aangesien hulle letterlik siek word wanneer hulle nie hul selfone kan gebruik nie bv. wanneer die battery pap of wanneer die selfoon gesteel is.		
	OF Nee. Die skrywer veralgemeen, want almal raak nie daaraan verslaaf nie. OF Nee. Dit hang af hoe, of op watter manier jy jou selfoon gebruik. (2 x 1)	(2)	4

NR.	ANTWOORD		PUNT	VLAK
1.7	Mening. Daar is tog gevalle waar motoriste wat selfone gebruik terwyl hulle bestuur, nie noodwendig ongelukke veroorsaak nie. OF Mening. Daar is geen statistieke of konkrete bewyse in die paragraaf wat aandui dat motoriste wat selfone gebruik, terwyl hulle besig is om te bestuur, ongelukke veroorsaak. (2 x 1)		(2)	4
1.8	Die eienaar van 'n selfoon is nie hom-/haarself nie. OF Die eienaar van 'n selfoon raak berserk, is kwaad of knorrig met almal. (2 x 1)		(2)	3
1.9	Figuurlik. 'n Selfoon kan nie gevoed word nie.		(2)	3
1.10	"Kinders praat nie meer met hul ouers nie." OF "Jy is die tolk deur wie daar gepraat word." OF "... my geliefde van my kom verwyder, my gesinslede elkeen in hul eie kuberhoekie geplaas."		(2)	1
1.11	A	Dit verwys na die bepaling van jou koers of rigting.	(1)	3
1.12	Selfone moet verantwoordelik in die huis gebruik word. Familielede moet tyd afstaan om sinvolle gesprekke met mekaar te hê. (Enige ander relevante antwoord.)		(2)	5
1.13	1.13.1	18	(1)	2
	1.13.2	Elke 3 uur	(1)	1
	1.13.3	0 / nul	(1)	1
	1.13.4	Ja. Statistieke word op die grafiek aangedui. Nee. Die oorsprong van die bron word nie aangedui nie. Nee. Dit is slegs 'n steekproef en nie verteenwoordigend nie. (2 x 1)	(2)	4
			[25]	
TOTAAL AFDELING A:			25	

AFDELING B: OPSOMMING (Assessee uit 10 en verwerk na 5)**VRAAG 2**

Die opsomming word TWEE KEER gelees:

- vir feite en taalfoute.
- vir onvolledige sinne.

TWEE STELLE ANTWOORDE WORD AANGEBIED

- Onderskei tussen beplanning en die finale antwoord en sien laasgenoemde na.
- Waar daar geen aanduiding van beplanning is nie, word die eerste stel nagesien.
- Beskou 'n aanbieding in potlood as beplanning.

FEITE:

- Sien eerste sewe inhoudelik na, al is die sinne in paragraafvorm.
- Assessee net EEN feit per sin.
- 1 punt vir elke verstaanbare feit **soos in die memorandum**.
- As die betekenis van die feit nie sinvol oorgedra word nie, word die punt nie toegeken nie. (Die afwesigheid van die werkwoord is belangrik.)
- Indien al die feite verkeerd is, kry die kandidaat geen punt vir taal nie, maar indien die aantal woorde korrek aangedui is, ken 1 punt toe.
- Die hoofgedagtes hoef nie in volgorde te wees nie.
- Regmerk die bokant elke hoofgedagte per sin word nagesien.
- Punte word soos volg toegeken vir :
  - ✓ 7 punte vir 7 feite
  - ✓ 3 punte vir taal

Penaliseer soos volg:

- ❖ Indien die opsomming te lank is, word daar slegs **5 ekstra woorde** toegelaat. **Die res van die opsomming word geïgnoreer.**
- ❖ Indien die opsomming te kort is, maar dit bevat al die verskeie inligting, word die kandidaat **nie gepenaliseer nie.**

❖ **Taalfoute (grammatika, spelling en punktuasie):** trek soos volg van die 3 punte wat toegeken word vir taal, af:

- ❖ 0–4 foute: geen penalisering
- ❖ 5–10 foute: trek 1 punt af
- ❖ 11–15 foute: trek 2 punte af
- ❖ 16 foute of meer: trek 3 punte af.

❖ **Vir direkte aanhalings van volledige sinne** word daar soos volg gepenaliseer:

- ❖ 1–3 volledige sinne aangehaal: geen penalisering
- ❖ 4–5 volledige sinne aangehaal: trek 1 punt af
- ❖ 6–7 volledige sinne aangehaal: trek 2 punte af
- ❖ Trek 1 punt af van die totaal vir getal feite plus taalgebruik, indien die kandidaat nalaat om die getal woorde aan te dui of, indien die verkeerde getal woorde aangedui is.

LET WEL: Kandidate mag nie **afkortings** in hul opsommings gebruik nie, maar indien dit in die opsomming voorkom, word elke afkorting getal volgens die getal woorde wat dit voorstel.

TIPIESE TAALFOUTE

- Woordorde in enkelvoudige sin (Bv. O/werp + ww + V/werp)
- Omgekeerde woordorde
- Lydende vorm
- Infinitief
- Tyd, wyse en plek
- Ontkennende vorm
- Voornaamwoorde
- Vreemde woorde
- Direkte vertaling (**moedertaalinvloed**)
- Telegramstyl / onvoltooide sinne

LENGTE

- Tel die aantal woorde en haal enige deel meer as 70 woorde deur.
- 1 punt vir korrekte getal woorde gebruik EN so aangedui.

NEERSKRYF VAN PUNTE

Getal feite korrek

Taal

TOTAAL

KODE PUNT

F = 7

T = 3

10 Verwerk na 5

NIE VOLSINNE NIE

2 tot 3 hoofgedagtes nie in sinne nie

4 en meer hoofgedagtes nie in sinne nie

PENALISEER VAN TOTAAL

-2

-3

VRAAG 2**WENKE HOE 'N MENS BRANDSTOF BESPAAR**

1. Sorg dat die banddruk korrek is.
2. Versien jou voertuig gereeld.
3. Moenie met bagasie op die dak ry nie.
4. Gebruik die lugversorging so min as moontlik./ Moenie die vensters oopdraai nie.
5. Pas jou bestuurstyl aan./ Lig jou voet betyds van die versnellerpedaal./ Versnel eweredig.
6. Moenie die voertuig onnodig laat luier nie.
7. Vermyn kort roetes en beplan roetes.

(56 woorde)

Verwerk na 5 punte [10]

TOTAAL AFDELING B (10 ÷ 2): 5

AFDELING C: TAAL IN KONTEKS**VRAAG 3:**

NR.	ANTWOORD	PUNT	VLAK
3.1	akronieme	(1)	1
3.2	'n komma	(1)	2
3.3	Veels	(1)	2
3.4	Die boodskap is nie meer dieselfde nie.	(1)	3
3.5	C / voegwoord	(1)	1
3.6	Die boodskap is steeds dieselfde.	(1)	3
3.7	Matieland is in 1957, deur die plasing van 'n advertensie, deur SANLAM ondersteun.	(2)	3
3.8	doodeenvoudig	(1)	3
3.9	Ons sal vooruit dink.	(1)	2
		[10]	

VRAAG 4:

NR.	ANTWOORD	PUNT	VLAK
4.1	Die Wêreldbeker-rugbytoernooi	(1)	1
4.2	Woede	(1)	2
4.3	Die ma praat heftig/driftig op die selfoon. OF Haar handeling en dit wat sy sê, dui daarop dat sy kwaad is.	(1)	2
4.4	Die vrou is besig om 'n oproep te maak-/ op die selfoon besig, terwyl sy die gras sny.	(2)	2
4.5	Hy moes die gras sny.	(1)	3
4.6	Hy sal na die rugby op die televisie kyk. Hy sal bier drink.	(2)	3

4.7	Rugby is net vir mans en nie vir vroue nie. OF Dit is slegs mans wat rugby as 'n sportsoort moet beoefen of daarna kyk, en nie vroue nie.	(2)	4
		[10]	

VRAAG 5: RUBRIEK

NR.	ANTWOORD	PUNT	VLAK
5.1	Die onderwyser sê dat ek elke dag my tuiswerk moet doen. OF Die onderwyser sê ek moet elke dag my tuiswerk doen.	(1)	2
5.2	daaglik	(1)	2
5.3	gemorspos	(1)	3
5.4	My ouers <u>prys</u> my met die goeie uitslae wat ek behaal het. (Enige relevante sin.)	(1)	3
5.5	goedkoper	(1)	1
5.6	bywoordelike bysin	(1)	3
5.7	tuis – bepaler werk – kern	(2)	3
5.8	reëls tande borsel	(2)	2
		[10]	
		TOTAAL AFDELING B:	30
		GROOTTOTAAL:	60